

غذاهای سنتی داراب

دارابی‌ها معتقدند اگر کسی کشک بادمجان نخورد دارابی نیست. بنابراین اگر دو سه روزی گذرتان به داراب افتاد و میزبان چند وعده‌ای با کشک بادمجان از شما پذیرایی کرد زیاد تعجب نکنید. در کنار این علاقه‌وافر به کشک بادمجان، چون در داراب مرکیات به عمل می‌آید بنابراین تعجبی ندارد که بیشتر غذاهای دارابی با لیمو ترش و نارنج یا آب و رب این دو سرو شود. یکی از غذاهای لذیذ دارابی هم پلو باقاله است که از ترکیب باقالی نوبرانه فصل بهار، شوید، برنج و بایونه درست می‌شود. شاید بتوان گفت معروف‌ترین غذای داراب هم پلوترش دارابی است. در تهیه این غذا از گوشت تازه گوسفندی، برنج، رب انار، آب نارنج، سیر، نعناع تازه و کلم قمری استفاده می‌شود. البته تهیه آن بسیار وقت گیر است و اغلب در مهمانی‌های خاص طبخ می‌شود. از کشک بادمجان و پلو ترش که بگذریم باید به اوبنه اشاره کرد که غذای محبوب دارابی‌ها به شمار می‌رود. بنه نوعی پسنه وحشی است که مصرف خوراکی دارد. این غذا هنگامی طبخ می‌شود که اهل یک خانواده دور هم باشند. «وبنه بعضی گوشته» ضرب المثل معروف دارابی‌ها در مورد این غذا است. دارابی‌ها بنه تازه و سبز را هم که هنوز سفت نشده است ترشی می‌اندازند و به آن بنوشک می‌گویند.

تاریخ

داراب در جنوب شرقی فارس قرار دارد. نام شهر برگرفته از داریوش دوم است. داراب، یکی از شاهان ایران در شاهنامه فردوسی است، که پدر دارا (داریوش سوم هخامنشی) شناخته می‌شود. در قدیم نام این شهر دارابگرد بوده است.
آنطور که محققان گفته‌اند دارابگرد به صورت مدور در میان دشت بزرگی ایجاد و دور آن را خندق بزرگی فرا گرفته بوده است. دارابگرد را سومین ولایت بزرگ پارس و یکی از بزرگ‌ترین ضرابخانه‌های پارس قلمداد کرده‌اند. فردوسی شاعر بزرگ فارسی و خالق شاهنامه حکایت تأسیس دارابگرد را به زبان شعر بیان کرده است: «چو دیوار شهر اندر آورد گرد/ ورنام کردند دارابگرد ز هر پیشه‌ای کارگر خواستند/ همه شهر از ایشان بیاراستند»

داراب و دارابگرد

مکان فعلی این شهر باستانی در ۱۱ کیلومتری جنوب شهر فعلی داراب و در کنار جاده جدید داراب- شیراز است. مهم‌ترین تحول این شهر در دوره قاجار ساخت قناتی در بخش شمالی شهر و تقسیم آب قنات در بافت شهری بوده است. در اواخر دوره قاجاریه با مرگیت یافتن بندر بوشهر، توقف حمل کالا از شیراز به شهرهای دیگر ایران، رونق گرفتن بندر خرمشهر و باز شدن راه تجارتی خوزستان، راه ترانزیتی بین بوشهر و تهران تحت تأثیر قرار گرفت. در نتیجه بازار شیراز از رونق افتاد و به تبع آن از رونق بازار داراب نیز کاسته شد.

داراب و تنگه شگفت انگیز رغز

سفر با طعم مرکبات

راه‌های رسیدن به داراب | **مجید اسکندری** | شاید جالب باشد وقتی در شهری کهن و تاریخی با هوای گرم و نخلستان‌های وسیع و باغ‌های مرکبات صحبت از دره و آبشار و کوه و صخره‌های عظیم به میان آید آن هم در همسایگی هم!! داراب یا دارابگرد یکی از بزرگ‌ترین ولایات پارس قدیم محسوب می‌شده و سر تاسر آن پر از شگفتی‌های منحصر به‌فرد تاریخی و طبیعی است. قلعه دارابگرد، نقش برجسته دارابگرد، تنها مسجد تاریخی چهارمناره‌ای جهان، آتشکده آذرخش، آتشکده آذرچو، آبشار فدای، روستاهای زیبای لایزنگان و نوایکن، چشمه گلابی، چشمه تنگ کوتیه، باغ‌های جنت شهر، تنگه بسیار زیبای رغز، سد رودبال، باغ‌های فسارود، غار مظفر سهلک و نقش شاپور داراب از دیدنی‌های این شهر کهن محسوب می‌شوند. مسیر دسترسی به داراب نیز در نوع خود منحصر به‌فرد است. اگر مانندماز نیمه شمالی کشور قصد سفر به این شهر را دارید،از سعادت شهر در ۱۲۰ کیلومتری شمال شیراز به سمت ارسنجان تغییر مسیر بدهید. ارسنجان با غار ضحاک و سد گمبان می‌تواند پذیرای طبیعت دوستان باشد. در ادامه مسیر، به حاشیه دریاچه افسانه‌ای طشک نزدیک می‌شوید. در شمال این دریاچه، کوه زیبای ول، با نقاط بسیار بکر خود می‌تواند برای ماجراجویی محل مناسبی باشد. بعد از گذشتن از آبادی طشک و کوشکک، به نیریز نزدیک می‌شوید، دریاچه بختگان در قسمت غربی جاده یکی از مهم‌ترین و پر رمز و راز ترین دریاچه‌های مرگزی ایران است که بعد از دریاچه ارومیه دومین دریاچه بزرگ آب شور کشور محسوب می‌شود و نقش مهمی

در تعادل اکولوژیکی و اقلیم منطقه دارد ولی متأسفانه به دلیل خشکسالی‌های اخیر حاشیه آن به صورت زمین مسطح و بایری درآمده و لایه‌های پر تعداد نمک و عقب نشینی آب دریاچه به خوبی قابل مشاهده است. خشکی و نابودی تدریجی این موهبت الهی، که هر ساله پذیرای هزاران پرنده مهاجر نیز می‌باشد، شما را بی‌اختیار متاثر می‌کند. بگذریم... در نیریز هم می‌توانید اندکی بیاسایید و از آبشار بلند و ناشناخته این شهر یعنی آبشار تارم (در جنوب شهر) هم دیدن کنید. بعد از نیریز به سمت ایچ خواهید رفت، شهری کوچک، باستانی و زیبا که در دامنه‌های کوهستانی و صخره‌ای واقع شده و دارای یک تپه تاریخی است. از ایچ تاداراب به واسطه بارش‌های فصلی ممکن است در جاده‌های آن دریاچه مشکل شوید. بهتر است که قبل از حرکت از ایچ از سلامت جاده‌ها مطلع باشید. البته راه اصلی داراب به شیراز از فسا و سروستان می‌گذرد ولی ما به دلیل بهره‌مندی بیشتر از مواهب طبیعی این مسیر را برگزیده‌ایم. بالاخره به داراب می‌رسید. تفاوت بسیار چشمگیر آب و هوا از نیریز و استهبان تا داراب، بسیار شگفت انگیز است، در نیریز و استهبان، باغ‌های پر تعداد میوه‌های سردسیری و کوه‌هایی ملو از درختان انجیر و بادام می‌بینید، در حالی که در داراب در فاصله تنها کمتر از ۸۰ کیلومتر، نخلستان‌های وسیع خرما و باغ‌های مرکبات چشم نوازی می‌کنند. داراب دیدنی‌های منحصر بفرد و متعدد طبیعی و تاریخی دارد که به راستی ناشناخته مانده‌اند. اگر هدف شما بیشتر مناطق طبیعی است پس نخستین انتخاب تنگه بسیار زیبای

از ابتدای دره که محل مناسبی جهت پارک اتومبیل است تا آخرین آبشار این مسیر حدود سه کیلومتر مسیر راهپیمایی آن هم در میان آب‌های زلال این دره وجود دارد که در برخی موارد نیاز است که حتماً از وسایل و ملزومات خاص صخره‌نوردی و ایجاد کارگاه استفاده شود. سفر در طول این دره بدون داشتن چنین امکاناتی، بسیار سخت و خطرناک خواهد بود. گیاهان بسیار زیبا و منحصر بفردی از جمله چندین گونه سرخس نیز در طول این تنگه قابل رؤیت هستند. برای سفر بهتر و امن‌تر در این تنگه زیبا بهتر است از راهنمایان مجرب محلی کمک بگیرید. در انتها مراقبت از دو چیز را فراموش نکنید، یکی سلامت خود و دیگری سلامت طبیعت.

نمای نزدیک

چشمه گلابی

چشمه گلابی در ۱۵ کیلومتری جاده قدیم داراب به شیراز قرار دارد. آب آن از تشکیلات آهکی شمال دشت داراب که کوه نمک در وسط آن قرار دارد، سر چشمه می‌گیرد. در ۴ کیلومتری چشمه گلابی چشمه شور قرار دارد. این دو چشمه به همراه شماری از چشمه‌های دیگر تأمین‌کننده آب شهر داراب هستند. علت نامگذاری چشمه به چشمه گلابی شکل خاص آن است که شبیه میوه گلابی است.

 ۲۳ بندر انزلی	 ۲۳ کاشان
---	---

سوغات

سوغات

مهم‌ترین سوغاتی داراب مرکبات این شهر است: گلابی، آلبیمو، خرما، لیمو، پرتقال، دارابی، سمبوسه (شیرینی)، کلوچه پرتجی و غرابی. داراب دارای نوعی نارنگی است که به نارنگی خاری معروف است. درخت این نوع از نارنگی خارهای بسیار تیزی دارد ولی میوه‌اش خوشمزه است. گل سرخ و گلاب حاصل از آن از دیگر سوغاتی‌های داراب است. هر چند نام گلاب بیشتر باقمصر کاشان گره خورده است اما در داراب منطقه‌ای به نام کوهستان وجود دارد که منبع کاشت گل سرخ است. اسانس گل سرخ داراب درصد بسیار زیادی دارد و سهم عمده‌ای از تولیدات آن به کشورهای اروپایی صادر می‌شود. اگر گذرتان به داراب افتاد می‌توانید با تهیه گل سرخ خشک شده از آن در تهیه آش، ابدوغ خیار و خیلی از غذاهای دیگر استفاده کنید.

همسفر

آتشکده آذرخش

اگر به داراب رفتید بد نیست از آتشکده آذرخش نیز بازدید داشته باشید. نام دیگر این مکان مسجد سنگی است. آتشکده در فاصله ۵ کیلومتری از جنوب شرقی داراب واقع شده است. می‌گویند این بنا در ابتدا از معابد مهرپرستان بوده، سپس ساسانیان آن را به آتشکده تبدیل کرده و در نهایت با اضافه کردن محراب به آن به مسجد تبدیل شده است. البته تغییر کاربری آن از آتشکده به مسجد مربوط به سال ۶۵۲ هجری قمری است. کل بنا یک تکه بوده و در سنگ یکپارچه کوه تراشیده شده است. مسجد در دو قسمت کتیبه دارد؛ یکی کتیبه محراب و دیگری کتیبه‌ای است که در قسمت بالای ورودی داخلی جلوخان و ابتدای ایوان شرقی در بالای درگاه و جرزهای طرفین آن قرار دارند. متن یکی از این کتیبه‌ها فرسوده و به مرور زمان دچار صدمه بسیاری شده و دیگری دارای متن کوتاهی است. کتیبه بالا ناخوانا است و کتیبه پایین تاریخ سال ۶۵۲ را نشان می‌دهد.

مسجد چهار مناره‌ای

داراب تنهامسجد چهار مناره‌ای جهان را در دل خود جا داده است. مسجد جامع داراب قدیمی‌ترین بنای داراب فعلی است که قدمت آن به دوران صفویه می‌رسد. مسجد دارای چهار برج تنومند و ۱۱ ضلعی متساوی‌الاضلاع است. از این رو به آن مسجد چهار مناره‌ای می‌گویند. روی برج‌ها با آجر خانه‌بندی و روی آنها با خط کوفی آیات قرآن نگاشته شده است. بنای مسجد در دوران سلطنت شاه طهماسب اول ۹۸۴ - ۹۳۰ هجری شمسی ساخته شده است داخل مسجد درختان تنومند خرما، پرتقال و نارنج است که به آن زیبایی خاصی بخشیده‌اند. نکته جالب توجه مسجد مناره‌های آن است که به جای آن که مانند مناره‌های دیگر مساجد مدور باشند به صورت ۱۱ ضلعی ساخته شده‌اند. روی اضلاع با استفاده از روسازی گچ، آجر، سنگ و با اشکال مربع و لوزی تزئین شده است.

سرای پوشنگ

سرای پوشنگ یکی از مراکز تاریخی داراب است. پوشنگ در خراسان وزادگاه آل طاهراست این شهر درمغربهراتقرار داشته و شهرامروزغربیان آن شهربرآمده‌است. شیخ ابوالحسن پوشنجی ملقب به پوشنج یکی از عرفای بزرگ خراسان است که ۲۰۰ سال قبل از عطار می‌زیسته‌است. شیخ پوشنجی در قرن چهارم قمری در داراب دارالعلمی را بنا می‌کند که امروزه آن را سرای پوشنج می‌نامند. سرای پوشنگ در دو طبقه به صورت چهار طاقی با گنبد مدور از مصالح سنگ و ساروج با ارتفاع ۱۰ متر ساخته شده است. در حال حاضر تنها دیواره جنوبی آن باقی مانده است. در باور مردم داراب در مورد این بنا اینچنین آمده است: تاقی برابر تاقی، اگر این طاق فروزاید، خرج تاقی زیر تاق

